

# MŪSŲ LIETUVA



NR. 20 (1346) XXVI. 1974 M. GEGUŽĖS - MAIO 16 D. 70 centavų  
R. Juatindiba, 20 - Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, E SP. Tel. 273-0338

## PASAULYJE

### Maskva

Simo Kudirkos motina yra Amerikos pilietė. Ji nuvyko Maskvon ir, lydima Sergėjaus Korvalovo, norėjo eiti pas Amerikos konsulą gauti pasą išvykti Amerikon. Policija sulaukė prie vartų ir neleido, o jos palydovą Korvalovą areštavo.

1968 metais Maskva susitarė su Washingtonu, jog visi, net ir Sovietų Rusijos piliečiai, gali nevaržomai lankytis Amerikos ambasadoje, kaip Rusijos piliečiai ir amerikiečiai gali lankytis visuose Rusijos konsulatuose Amerikoje. Bet štai jau ne pirmas kartas, kad Sovietai nesilaiko savo sutarties, ir Amerika ne kartą jau protestavo ir reikalavo jos laikytis.

Amerikos lietuviai kreipėsi į savo valdžią ir senatorius, kad Simui Kudirkai, pagal motiną, pripažintų Amerikos pilietybę ir reikalautų sovietų juos išleisti Amerikon.

### Turkija

Balandžio 29 Ankaros Apygardos kriminalinis teismas, po daugelio atidėliojimų, pirmą kartą iš esmės svarstė Prano ir Algirdo Brazinskių bylą. Sovietų advokatai sakė, jog Turkijos teismas neturįs jokių teisių spręsti tų vyrų bylos, nes jie esą Sovietų piliečiai ir juos turi išduoti Rusijai, kur jie

būtų teisiami. Turkijos teismas, kaip ne kartą anksčiau, taip ir dabar atsakė, kad Brazinskių byla yra Turkijos teismo jurisdikcijoje ir todėl ją spręš. Po to pokalbio Turkijos prokuroas perskaitė kaltinamąjį aktą ir pareikalavo nubausti Praną Brazinską 15 metų, Algirdą Brazinską 10 metų kalėjimu. Tada byla atidėta iki birželio 11 d. Tuomet kalbės abiejų šalių advokatai.

### Italija

Praėjusį sekmadienį ir pirmadienį visas kraštas balsavo, ar panaikinti, ar ir toliau palikti Italijos parlamento įvestą divorsų įstatymą. Po ilgos ir aršios divorsininkų rinkiminės kovos, balsavimai parodė, jog 59.1 procentai italų pritarė palikti įvestąjį divorsų leidžiantį įstatymą. Už jo panaikinimą balsavo 40.9 procentai. Todėl Italijoje, daugumos piliečių nutarimu, valdžia galės leisti vyrams ir moterims išsiskirti. Įstatymas negalioja katalikams. Joks žmonių įstatymas negali panaikinti Dievo įstatymo, kurs šiuo atveju yra labai aiškus: „Kas paleidžia moterį ir veda kitą, tas svetimąja“. Dievo reikia labiau klausyti negu žmonių.

### Argentina

Prez. Peronas pasakė, jog esą krašte žmonių, kurie provokuoja pilietinį karą. Jie maną, kad negali būti revoliucijos nenužudant kasdien po 4-5 žmones. Tai vaikiška.

## Ar pas jus namuose bendrai nesimeldžiama?

### ATSAKYMAS Į TIKINČIŪJŲ PAREIŠKIMUS

Po tikinčiųjų kreipimosi į švietimo ministeriją ir Religijų reikalų tarybos įgaliotinį dėl tikinčiųjų diskriminacijos — tardymai ir kratos su grasinimais

Panevėžio rajonas. 1973 balandžio 6 Steponiško kaime pas Julių Rudį atėjo Miežiškių apylinkės milicijos įgaliotinis Ilicevičius, apylinkės pirmininkė R. Smetonienė, „Nevėžio“ kolūkiečiai Glebavičius, P. Drikinga ir vienas nepažįstamas pareigūnas.

#### (Tardoma Rudienė):

R. Smetonienė su Ilicevičium reikalavo, kad Rudienė atiduotų raštus su parašais (žr. LKB Kronika Nr. 6) ir pagrasino: jei neatiduosianti, bus daroma krata. Norėdama išvengti kratos, Rudienė atidavė pareiškimus su 40 parašų, kurių tarpe buvo ir Rudžių šeimos parašai. Rudienei „svečiai“ paliko kvietimą balandžio 7 atvykti į Panevėžio saugumo komitetą. Čia ją tardė tas pats „nepažįstamasis“, buvęs kratos metu. Rudienė buvo klausinėjama, kas jai davė pareiškimų tekstus. Tardytojas aiškino, kad visa tai nesąmonė, nes trukdo vaikų auklėjimą, žadėjo atimti motinystės teises ir vaikus atiduoti valstybės auklėjimui. Rodydamas pareiškimus su parašais, tardytojas klausė

pavardžių tų asmenų, kurių parašai buvo neįskaitomi.

Po savaitės Rudienė vėl saugumo komiteto buvo klausinėjama, iš kur gavusi pareiškimus Tardytojas grasino iškelti baudžiamąją bylą už tarybų valdžios šmeižimą, jei Rudienė nepasakysianti, iš kur gavusi pareiškimų tekstus.

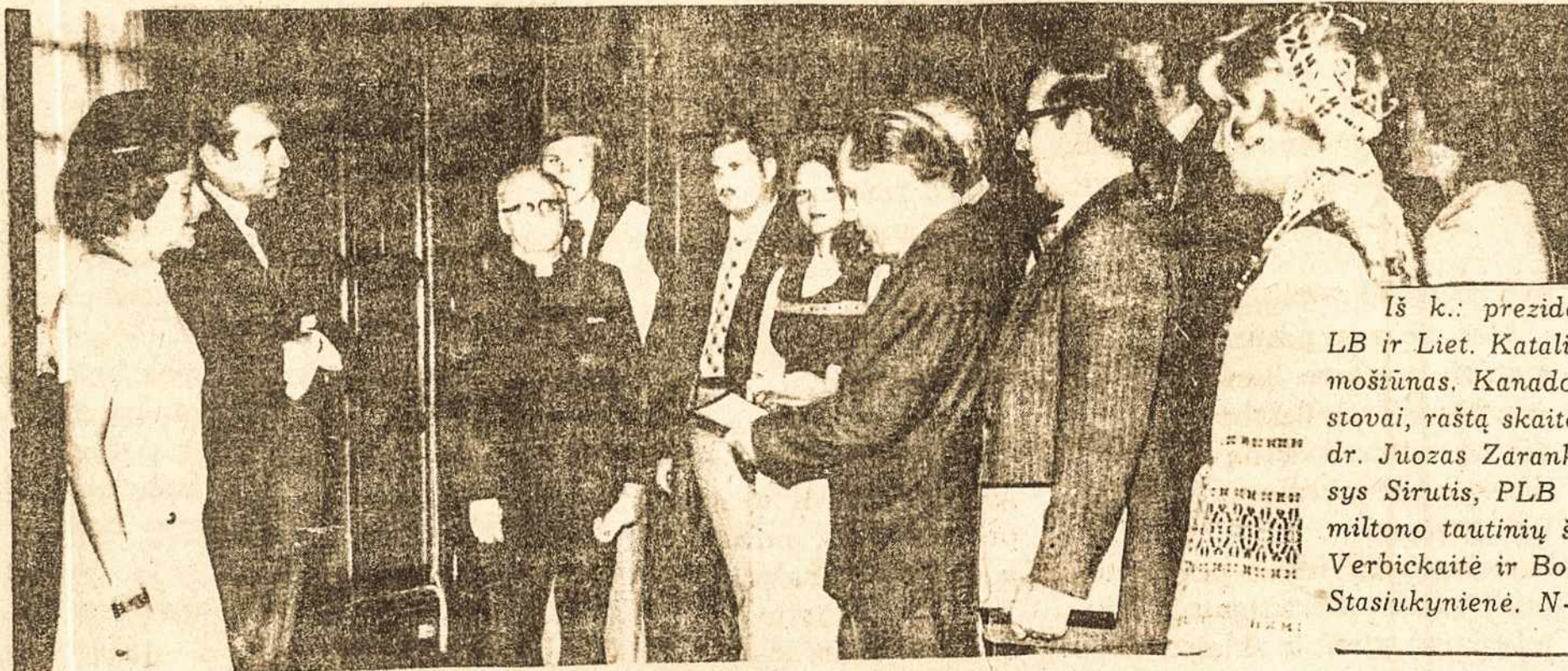
#### (Tardoma jos dukterė):

Iš Miežiškių vidurinės mokyklos į apylinkės tarybos raštinę buvo iškviestos XI klasės moksleivės E. Skrebytė ir J. Rudytė. Čia buvo patikrinti jų parašai. Skrebytė buvo klausinama, ar draugaujanti su Rudyte, ar nesilanko pas Rudžius nepažįstami kunigai, ar bendrai nesimeldžiama. J. Rudytė klausė, kas jos motinai davė pareiškimus, ar nesilanko pas juos nepažįstami kunigai, ar seniai pas juos buvęs Miežiškių parapijos klebonas kun. K. Balsys, ką kunigai saką per išpažintį. Rudytei aiškino, kad jos mama esanti fanatikė ir dukra turinti ją perauklėti. prašyti, kad mama prisipažintų, kas jai davęs pareiškimus.

#### (Rudienė suimta):

Gegužės 23 pas Rudžius padarė kratą LTSR Prokuratūros ypatingai svarbių bylų tardytojas J. Vilutis su milicijos įgaliotiniu Ilicevičium ir dviem saugumiečiais. Krata truko tris valandas. Jos metu buvo paimta Šiluvos Dievo Motinos statulos ir kun. Sungailos primicijų pa-

## BENDRUOMENĖS DELEGACIJA PAS KOLUMBIJOS PREZIDENTĄ



Iš k.: prezidento žmona, prezidentas, Kolumbijos LB ir Liet. Katalikų Komiteto pirm. kun. Mykolas Tamošiūnas. Kanados ir Kolumbijos lietuvių jaunimo atstovai, raštą skaito Kolumbijos LB Bogotos Apyl. pirm. dr. Juozas Zaranka, už jo Lietuvos gen. konsulas Stasys Sirutis, PLB Valdybos pirm. Bronius Nainys, Hamiltono tautinių šokių grupės Gyvataro pranešėja Lina Verbickaitė ir Bogotos Liet. Moterų Klubu pirm. Nijolė Stasiukynienė. N-ka Sady (Bogota)



## Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, Nr. 7

## LIETUVOS KATALIKAI RAŠO

(540 tikinčiųjų kreipėsi į aukštesnę valdžią — į LTSR Aukščiausios Tarybos prezidiumą dėl tos pat diskriminacijos, kuria buvo skundęsi švietimo ministerijai ir Religijų reikalų tarybos įgaliotiniui)

LTSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumui  
Tikinčiųjų grupės  
Pareiškimas

**(Ateistinės kovos priemonės):**

Spaudoje, susirinkimuose, mokyklose, per radiją, televiziją, filmus, teatrą vedama aštri antireliginė propaganda, nevenigianti faktų iškraipymo, neteisingų kaltinimų, tikinčiųjų išjuokimo ir pažeminimo. Antireliginės akcijos dingstimi nesidrovima net žeminti tautą. Šitai daroma filme "Herkus Mantas", kur, propaguojant ateizmą, metamas skaudus, istorijos mokslo nepatvirtintas kaltinimas: prūsai dievams gyvus žmones deginę. Religijai žmonių akyse pažeminti ir suniekinti nesivaržoma panaudoti net žemų priemonių.

Religija smerkiama, o ateizmas prievarta visiems peršamas. Kokie to padariniai?

Leninas yra mokęs, kad idėjų, teorijų ir mokslo teisingumas patvirtinamas praktika. Beveik 30 metų, kai Lietuvoje jaunoji karta ir visa visuomenė auklėjama ir nuteikiama ateizmo dvasia Mokyklose per pamokas ir visus užklausinius renginius propaguojama ateizmas ir niekinama religija. Mokyklų stenduose iškabintos karikatūros, pajukiančios tikinčiuosius. Bažnyčią lankantieji mokiniai tardomi, bauginami, kartais net baudžiami, kaip buvo pasielgta su Aurelija Račiūškaite, kuriai sumąžintas elgesio pažymys su įrašu "už bažnyčios lankymą". Ka parodė šitokia ne visa trumpa ateistinio auklėjimo praktika?

**(Ateistinio auklėjimo padariniai):**

Jei prieš ateistinio auklėjimo į mokyklas įvedimą Lietuvoje jaunuolių vagiliavimas, plėšikavimas, kėsanimasis į žmogaus gyvybę, lytinis nesantūrumas buvo labai reti atvejai, tai dabar — nuolatinis reiškiny. Kovai su jaunuolių nusikalstamumu prie milicijų skyrių įsteigti vaikų kambariai. Niekada Lietuvoje nebuvo taip plačiai paplitęs girtavimas, svetimo turto savinimas, žmogžudystės, melas, nesą-

žingumas ir neįjautrumas pareigai, kaip paskutiniaisiais metais. Sąžinės neįjautrumą patiriame susidurdami su darbuotojais ir pareigūnais visur: parduotuvėse, fabrikuose, administracijose, gydymo ir kitose įstaigose. Praktika parodė, kad ateistinis auklėjimas nėra pajėgus išugdyti jaunuomenėje tvirtus moralinius principus ir ateistinė propaganda nesugeba pakeisti visuomenės moralinio lygio.

Amžių išbandymą išlaikiusi krikščioniškoji moralė, ugdanti sąžinės jautrumą, skatinanti žmogų kontroliuoti patį save, nugalėti neigiamus polinkius, sąžiningai atlikti pareigą ir jausti vidinę atsakomybę už savo veiksmus, paneigiama ir trukdoma.

Tikintieji yra puolami; bet jiems gintis neleidžiama. TSRS konstitucijos 123 str. skelbiąs piliečių lygybę visose visuomeninio gyvenimo srityse, ir 125 str., garantuojąs TSRS piliečiams žodžio, spaudos, susirinkimų ir eitynių laisvę, tikintiesiems netaikomas. Jie savo įsitikinimų negali ginti nei susirinkimuose, nei per spaudą, nei per radiją, nei kitomis priemonėmis, kuriomis netrukdomai savo idėjoms skleisti gali naudotis ateistai. Religinio turinio knygų leisti negalima. Tiesa, tarybinės valdžios metais Lietuvoje buvo išleistas "Maldynas", "Vatikano II susirinkimo nutarimai" ir "Naujasis Testamentas". Trys knygos maždaug per 30 metų laikotarpį! Ir tai tokiu mažu tiražu, kad tik reta tikinčiųjų šeima jas galėjo įsigyti. Spaudoje ir tarybinės vyriausybės atstovų oficialiuose pareiškimuose dažnai smerkiama rasinė ir religinė diskriminacija, vykdoma kitose šalyse. Tai kodėl leidžiama religinė diskriminacija Lietuvoje?

**(Ko tikintieji prašo):**

Mes, žemiau pasirašiusieji tikintieji, prašome Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumą užkirsti kelią religinei diskriminacijai ir leisti Lietuvos tikintiesiems:

1) žinių skleidimo priemonėmis (spauda, paskaitomis, radiju, televizija) ginti ir skleisti savo

įsitikinimus;

2) kurti tikinčiųjų visuomenines organizacijas;

3) leisti laikraščius ir religinio turinio knygas;

4) nedrausti moksleiviams lankyti bažnyčią, nepersekioti ir nebausti einančių į bažnyčią moksleivių;

5) neriboti skaičiaus kandidatų, stojančių į kunigų seminariją;

6) sulaikyti visas religinės diskriminacijos priemones.

Mes norime tikėti gera tarybinės valdžios valia. Lenkijoje ir kitose socialistinės sistemos šalyse tikintieji netrukdomi lanko bažnyčią, katekizuoja vaikus, leidžia religinio turinio knygas. Mes laukiame, kad ir Lietuvoje bus užkirstas kelias religinei diskriminacijai.

1973 rugpiūčio mėn.

540 (penki šimtai keturiasdešimt) parašų.

**(Kodėl neprideda parašų):**

LTSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumui  
Paaiškinimas

Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumui siunčiame pareiškimo tekstą, kurį pasirašė 540 tikinčiųjų. Pareiškimo lapų originalai su parašais nepateikiami dėl tokių priežasčių:

Lietuvos TSR Prokuratūros pasiūstas ypatingai svarbių bylų tardytojas J. Vilutis keletą mėnesių terorizavo katalikus Kaune, Panevėžyje ir kitose vietose vien už tai, kad jie rinko arba bent buvo įtarti rinkę parašus po pareiškimais, adresuotais tarybinei vyriausybei dėl tikinčiųjų diskriminavimo. Būvo kamantinėjami ir pasirašiusieji minėtus pareiškimus. Šituo Lietuvos TSR vyriausybė pademonstravo ne norą skaitytis su tikinčiųjų teisėmis, o vien siekimą jėga primesti katalikams svetimą ideologiją.

Š. m. rugpiūčio mėn. pradžioje tarybinė vyriausybė uždraudė Lietuvos vyskupams teikti Sutvirtinimo sakramentą, kol bus "nuimtas derlius". Šis administratyvinis pasaulietinės valdžios kišimasis į sakramentų teikimą ryškiai parodė, koks "derliaus nuėmimas" rūpi tarybinei vyriausybei — jėga atitraukti žmones nuo tikėjimo.

Dėl minėtų priežasčių pareiškimo tekstus su 540 parašų Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumui pasiūšime, tik pilnai įsitikinę tarybinės vyriausybės gera valia. Kol kas esame įsitikinę tik jos noru tyliai ir greitai, nors ir nežmoniškoms priemonėmis, sunaikinti Lietuvos Katalikų Bažnyčią.

Taip pat Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumui

pranešame, kad pavėluotai buvo gauti keturi pareiškimo LTSR Švietimo Ministerijai lapai su 320-čia parašų ir keturi pareiškimo Religijų reikalų tarybos įgaliotiniui K. Tumėnui lapai su 302 parašais. Minėti pareiškimų lapai su parašais bus pridėti prie anksčiau surinktų pareiškimų lapų, apie kuriuos LTSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumas buvo informuotas 1973 gegužės 14 pareiškimu. Taigi pareiškimą LTSR Švietimo Ministerijai dėl tikinčiųjų moksleivių diskriminacijos pasirašė viso 14,604 tikintieji, o pareiškimą Religijų reikalų tarybos įgaliotiniui K. Tumėnui dėl katalikiškos spaudos trūkumo — viso 16,800 tikinčiųjų.

1973 rugpiūčio mėn. 31 d.

Lietuvos katalikų atstovai."

---

**AR PAS JUS NESIMELDŽIAMA**

iš 1 pusl.

veikslėliai, Rudžių giminės adresai. Baigus kratą, Rudienė buvo išvežta į saugumo komitetą. Tardymo metu buvo tikrinama jos rašysena ir parašai sėdint, stovint ir net atsitūpus. Tardytojas J. Vilutis klausinėjo, iš kur gavusi pareiškimus, ar neturinti pažįstamų vienuolių. Grasino, jei nepasakys, tai pakliūs į kalėjimą, o dukrai nebus leista baigti vidurinę mokyklą arba gausianti blogą charakteristiką. Tardytas Rudienės vyras ir net vienuolikametis sūnus Stasiukas. Berniuką klausė, ar nesilankojų šeimoje nepažįstamų vyrų, ar jis tikįs Dievą, ar mokąs poterius, kodėl ne pionierius?

**(Tardomi kiti):**

Pas pasirašiusius pareiškimus LTSR Švietimo Ministerijai ir Religijų reikalų tarybos įgaliotiniui K. Tumėnui asmenis į namus lankėsi tarybinio ūkio direktorius Valaitis, Panevėžio rajono kompartijos trečioji sekretorė J. Kalačiovienė, "Tėvynės" redaktorius Kancė ir kt. Atvykėliai barėsi, kad žmonės pasirašė pareiškimus, prašė, kad parodytų maldaknyges, rožančius. Pamatę ant sienos religinių paveikslų, teiravosi, iš kur gavę. Klausinėjo, ar lanką bažnyčią, ar praktikuoja velykinę išpažintį. Tuos, kurie atsakydavo teigiamai, išvadino tamsuoliais, atsilikėliais.

Miežiškių parapijos bažnytinio komiteto pirmininkas A. Šukys buvo išbartas, kodėl jis nematąs, kas darosi bažnyčioje ir nepranešęs, kai buvo renkami parašai.

Gritėnienė atsilankiusius pavaišino.

Tęsinys 3 psl.



## INDIJOS NĖRAMUNAI

Petras Pakalnis

Pasklidus gandamas, kad šiemet derlius bus prastas, Indijoje pradėjo kilti maisto produktų kainos. Tačiau ilgą laiką žmonės buvo ramūs, kad ir alkani. Bet kai Ahmedabado studentams buvo pakeltos pietų kainos, jie pradėjo maištauti. Jie sugriovė technikos institutą ir padegė jo griuvėsius. Kadangi ir kiti gyventojai buvo alkani, jų maištavimas persimetė ir į miestą. Ahmedabado policija pradėjo raminti maištaujančius lazdomis, bet studentai ir jiems pritariantieji gyventojai nepasidavė. Tada centralinė Indijos valdžia liepė kariams šauti į maištaujančius. Po dviejų mėnesių kovų 500 maištaujančių krito 2.500, buvo sužeisti.

Ahmedabado maisto kibirkštis nukrito Bihar valstybėje ir sukėlė ten antrą maištavimo gaistą. Įsiutusi minia padegė bankus, geležinkelio stotis, policijos nuovadas, paštus ir benzino stotis. Iš tiesų, pirmoji maištavimo priežastis buvo naftos trūkumas. Arabams suvaržius naftos eksportą, Indijoje sustojo traktoriai, irigacijos pompas ir mineralinių trąšų fabrikai. Žibalo kainos taip pakilo, kad neturtingiesiems jos pasidarė neprieinamos. Arabams pakėlus naftos kainą, Indija išleido už naftą visas valstybės santaupas ir be paskolos nebegali nusipirkti jAV. Norėdama išvengti bado pavojaus, prieš vienerius metus Indijos vyriausybė suvalstybino visą jAV prekybą. Didieji ir mažieji ūkininkai buvo priversti parduoti atliekamą jAV dalį vyriausybės skiriamiems agentams nustatyta kaina. Bet stambieji ūkininkai atsisakė parduoti jAV valstybei ir paleido juos į juodą rinką aukštomiskainomis. Kai šimtai pradėjo mirti bado, vyriausybė slėpė tą faktą ir nebaudė jAV spekuliantų, kurie turėjo gerus ryšius su parlamento ar valdžios nariais. Ji tarėsi galėianti užgniaužti maištavimus ginklu. Tačiau, kai nuo kulku pradėjo kristi tūkstančiai piliečių ir žmonės pradėjo plėsti nuo sienų premjeros Indijos Gandhi paveikslus, vyriausybė susiprato, atšaukė valstibinį jAV pardavimo monopolį ir leido ūkininkams pardavinėti jAV savo nuožiūra. Tačiau maištą pradėjusiems studentams to neužteko. Jie nori pakeisti esamą neteisingą socialinę santvarką.

Kad Azijos studentai gali tai padaryti, rodo netolimos praeities pavyzdžiai. 1969 m. Pakistano studentai nuvertė prezidentą diktatorių Ajub Kahn. Studentai pradėjo sukilimą Bengalė, kuris

1971 m. pasibaigė nepriklausoma Bengla Deš valstybe. Tą valstybę pripažino Indija ir Vakarų Pakistanas. Tais pačiais metais studentai sukilo Ceylone, bet tas sukilimas svetimųjų valstybių pagalba buvo nuslopintas. Savo laiku Indonezijos studentai maištavo prieš Sukarną, Indonezijos prezidentą, o Pietų Korėjos studentai demonstravo prieš diktatorių Parką. Pradžios metų pabaigoje Thailandijos studentai privertė karalių atleisti premjerą.

Vesdama rinkimų kampaniją, Indijos premjerė Indira Gandhi žadėjo po rinkimų prieš neturtą kovoti ir piliečiams pakenčiama gyvenima. Nepaisant pagerintos kviečių ir ryžių rūsies, Indijoje šiemet numatytas nepakankamas jAV derlius. Indijai teks pirkti apie 10 milijonų tonų jAV užsienyje. Taigi, Indira Gandhi nepasiekė savo tikslo, ir vienas žurnalas rašė, kad jos valdymo metais daugiau buvo žmonių sušaudyta negu bet kurias Indijos nepriklausomybės metais. Nors kai kurie valdžios pareigūnai tvirtina, kad dabartiniai Indijos neramunai yra kurstomi užsienio agentų, bet tas tvirtinimas yra nepagrįstas. Indijos negerovėms ypatingai yra jautrūs studentai, nes jie žino, kad iš dabartinių 11 milijonų studentų tik pusė baigusiųjų universitete gaus kokias nors jų išsilavinimui tinkamas vietas. Kiti bus bedarbiai.

Stebėdami Indijos negeroves, kai kurie visuomeninkai mano, kad Indija be karinės diktatūros neapsieisianti. Net karininkai kalba, kad tik karinė vyriausybė gali užlaikyti Indijoje tvarką ir vienybę. Vienas Indijos žurnalistas rašė, kad dabar Indira Gandhi turinti parodyti savo valstybingumą. Praėjus šešiams ar aštuoniems mėnesiams gali būti pervėlu.

## PATRIOTINIAI DARBAI

Šiais laikais nepatriotinių darbų beveik nėra. Visi, kas ką bedirba, vis dirba tėvynės labui. Visi pinigų renka tėvynės labui, visi vakarus, su išgėrimu ir be išgėrimo, rengia tėvynės labui, rožių valsai, loterijos, piknikai ir šiaip kokie subūvimai, bridžas ir kortos vis skirta pat-

rietinei veiklai. Antraip mes būtume žuvę. O jeigu kas tuo suabejotų, tai jau vyksta kova o kovoti reikia už teisybę, nes kas nekovoja už teisybę, tas, taip sakant, yra niekam tikęs. Vienas teigė, kad už teisybę jis gali žmogų užmušti, tai, žinoma, su juo reikia sutikti. Gal kiek ir

per daug žmogų užmušti, bet už teisybę žmogų mušti arba kaip kokioj Arizonoj purvo vonelėse pamaudyti, tai jau būtina. Žmogus kovoja su ruskiu o kas tas ruskis: sėdi, pačiupęs Lietuvą, ir viskas nėra kaip su juo pasimušti ir už teisybę pakovoti, o su savo artimu tai kitas reikalas, vardan teisybės jį gali spaudoj ar šiaip ar jau privačiai pamokyti teisybės.

Žinoma, juk mes čia esame, kad kovotume už patriotizmą. Salėj ar bare, laikraštyje ar per radiją, seime, susirinkime, privačiai ar pusiau privačiai, mes turime ginti savo tėvynę. Ir kas gali tą tėvynę geriausiai ginti, jeigu ne tu pats. Kur žmogus stovi ten žemės centras. Ir už ką tu kovoji, tai yra tikriausia tiesa. Štai, išėjo Jonynienės vadovėlis "Nameliai mano brangūs". Na, ir kai kas be abejo, nežinia kas, nes kovotojas, kaip geras strategas, iš už kampo muša, randa, kad vadovėlyje ruskiai eina su kelnėmis, gi mes visi gerai žinome, kad ruskiai yra plikauodegiai. Iš viso skarmaliai. Vadovėlyje jie įdėti bevažiuoją su ratais, o turėjo eiti pėsti. Be to, vaikai kabina trispalvę. Tai aiškūs nepatriotizmas, juk vėliavą reikia kabinti ne kokiam medyje, bet ant gražaus stulpo, maždaug tokio, kokį Marquette Parke pastatė.

Patriotizmą ragina ir JAV prez. Nixonas. Sako, reikia taupyti. Lietuvių to mokyti nelabai reikia, nes jie jau seniai pamatė, kad bus visokios krizės. Tai liudija ir Lietuvių fondas, kurin labai taupiai sumelės teplaukia. Kai kokie ten žydai giriasi, kad sudėjo bilijonus, tai per daug nėra ko čia didžiulotis, reikia didžiulotis, kad esame taupūs, tai padedame Amerikai visas krizes nugalėti. Be to, kiti

## AR ...NESIMELDŽIAMA...

Iš 2 psl.

— Kaip tu mus vaišini, nes mes jūsų priešai?

— Mūsų tikėjimas moko, kad ir priešus turime mylėti, — atsakė moteris.

Turaiskų vaikai buvo klausinėjami, ar moka tikėjimo tiesų. Vaikai kuo puikiausiai viską paaiškino. Valdžios pareigūnai bandė tėvus sugėdinti, kad jie esą atsilikę.

— Kol mes gyvi būsim, ir vaikai mūsų tokie bus. Visi pildysime savo religines pareigas, — drąsiai atsakė Turaiskai.

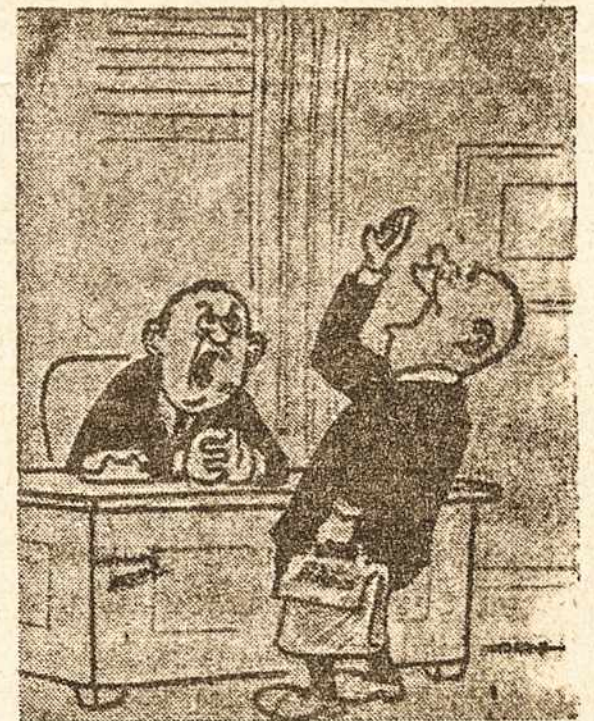
Iš vienos šeimos pareigūnai norėjo išsinešti "Misijų metrašty", tačiau sūnus, abiturientas, pasivijęs išeinančius, atėmė.

lietuviai, ypač kurie turi nuomininkų jau seniai kurą taupę.

Žinoma, yra daug patriotiškų žmonių. Kiti yra tiek narsūs kovoje su bolševizmu, kad net iš trispalvės nori raudoną spalvą išlupti, kaip ji ten tokia raudona ir pateko — tikras komunistinis ženklas.

Jeigu tik patriotizmo vardan su kuo nors kovojai, tai ta kova ir prasminga. Kovoti reikia visur, susirinkimuose, spaudoje ir, jei kovoji, tada nebereikia veikėjauti, nebereikia kokio ten visuomeninio darbo dirbti, kuris daug mažiau patriotiškas už kovas su broliu lietuviu. Muštis vardan patriotizmo yra labai reikšminga, nes visada būsi laimėtojas. Taigi, jei jau nepavyko kovoje už tėvynę galvą padėti, jeigu jau nebuvo progos mirti, tai čia išlikęs gyvas, kovok, o ne kokį darbą dirbk, nes juk ir dideli darbai lieka tik darbai o kariški žygiai, kad ir mažiausi yra istoriškai svarbūs ir visada liks žygiais. Manome, kad šie metai bus patriotizmo metai. vardan patriotizmo viens kitam per galvelę trenksim, rašteliu marguoju ar žodeliu sparnuotu.

L. V



Draugiškos d'iskusijos

J. Pinigienė buvo ilgai tardoma dėl parašų ir daug kartų vers ta pasirašyti savo pavardę: ir sėdint, ir stovint, ir ant žemės pasidėjus popieri. Mat valdžios pareigūnai žūt būt norėjo įrodyti, kad parašai daugiausia netikri.

(Svirelienę vertė "savanpr" kai" trauktis iš tarnybos):

Panevėžys. 1973 gegužės 24 buvo padaryta krata pas Panevėžio miesto Finansų skyriaus inspektore E. Svirelienę. Kadangi kratos metu ši moteris gydėsi Druskininkuose, tai dalyvauti kratoje buvo iškviesta jos dukterė Irma.

Bus daugiau



# TIESA IR GYVENIMAS

## BAISI ŽMONIŲ ŠKERDYKLA

Negimusį nužudant neišsprendžiama jokia sunkenybė.

Abner J. Wesiman, MD  
New York

Amerikos gydytojų svarbiausias žurnalas 217 numeryje atspaudino New Yorko gydytojo žydo laišką. Jį čia perspaudžiame iš dienraščio Draugas sveikatos skyriaus, kurį redaguoja pasižymėjęs gydytojas Jonas Adomavičius.

Daktaras Wesiman rašo: „Kai tik N. Yorko valstybė leido gydytojams daryt abortus 1970 m. liepos mėnesį, tuojau čia įsikūrė dvi moderniškiausios abortams daryti klinikos. Įsikūrė kaip tik tame pačiame pastate, kuriame aš turiu savo kliniką padėt nevaisingoms moterims pastoti. Viena abortų klinika yra vienu aukštu žemiau, kitu vienu aukštu mano klinikos. Ir taip mano klinika atsidūrė tarp dviejų vaikų žudymo įstaigų. Kai pas mane moterys ėjo prašydamos pagalbos susilaukti kūdikio, į tas dvi kitas klinikas plaukė merginos ir moterys turima gyvybę nusikratyti, savo negimusius kūdikius žudyti.

### MASINIAI ŽUDYMAI

Tose klinikose prasidėjo kaip fabrikuose ant diržo negimusiu vaikų žudymas. Nėščios merginos plaukte plaukė ne tik iš Naujorko, bet ir iš kitų Amerikos vietovių.

Aš iš pradžių nusiminiau, bijodamas kad čia pat regimi šimtai mergaičių moterų einančių žudyti savo vaikus galės padaryti blogą įtaką į mano pacientes. Bet pagaliau nutariau pasilikti toje pat vietoje ir stebėti, kas dės. Kur kitur šioje žemėje yra tokia vieta, kurioje gali šalia vieno kito dėtis tokie dalykai, kad šimtai moterų bėgtų žudyti savo negimusius vaikus ir kiti šimtai eitu norėdamos jų gauti. Ir vienos ir kitos stebėjo viena kitas ir pasirodė įdomūs dalykai.

### KIEK IŠŽUDOMA?

Nuo 1970 m. liepos mėnesio iki 1971 metų birželio 30 dienos, abi tos klinikos kiekvieną mėnesį nužudydavo vidutiniškai 34 tūkstančius negimusiu kūdikių. Laukiamieji kambariai buvo sausakimšiai žmogžudystėn pasinešusių motinų. Žudynių įstaigos klestėte klestėjo. Jos žudė vaikus kiek tik tai galėjo — daugiau jau neįstengė nužudyti. Naujorko Sveikatos departamentas pranešė, jog per vienerius metus padaryta 165 tūkstančiai abortų. Išėina, kad ketvirtadalis visų Naujorko abortų buvo padarytas tame viename pastate. Šitas pastatas tapo didžiausia pasaulyje negimusiu vaikų skerdykla.

### GYDYTOJAI ŽUDĖ VAIKUS PIKČIAU UŽ ERODA

Minėtos dvi klinikos užėmė po visą aukštą. Jos dirbo be pertraukos nuo ryto 8 val. iki 10 v. vakaro. Viena klinika dirbo šešias dienas, kita net ir sekmadieniais. Gydytojai žudikai keitėsi, nes vengė susirgti „abortų darymo nuovargioliga“.

Jaunas merginas jau keltuose pasitiko abortų darymo patarėjai ir jas paskirstė į įvairius kambarius bei aukštus, kur jos ramiai, lyg niekur niekas, laukė savo eilės.

Negimusiu žudymas buvo labai greitas. Aplink gimdos kaklelį suleidavo skausmą raminančių vaistų ir siurbimu iššaukdavo abortą. Po aborto poilsis 2 valandos. Visos tokios žmogžudystės eiga (laboratoriniai tyrimai, istorijos surašymas, pati išsiurbimo operacija ir poilsis) užtrukdavo 3 valandas. Tada specialia mašina nuveždavo mergaites tiesiai į aerodromą, kad kuo greičiau grįžtų iš kur atkeliavusios.

### DAUGUMA ŽMOGŽUDŽIŲ — JAUNOS MERGINOS

Didžiama abortų ieškančiųjų buvo jaunutės, netekėjusios mergaitės: universitetų studentės, vyresniųjų klasių gimnazistės. Daugiausia jų atvyksta iš mažųjų krašto miestelių ir miestų. Maža dalis tebuvo iš pačio Naujorko valstybės.

Dauguma jų atvykdavo į La Guardia aerodromą, lydimos savo vaikinių ir nešinus mažų lagaminėliu su reikmenimis vienai nakčiai. Kadangi laukiamieji klinikose buvo perpildyti, tai tų mergaičių simpatiški ir nuolankūs berniukai pasirūpindavo savo nakvyne už kampo esančiam rūsyje.

### DVEJOPŲ NUSITEIKIMŲ MOTERIŠKĖS STEBI VIENA KITA

Pagrindinis laukiamasis buvo visada sausakimšiai prisigrūdę jaunų merginų. Mano pacientės sėdėdavo pirmose kėdėse. Jos stebėdavo, kas dėjosi su nežmoniškai nusiteikusiomis jaunomis moteriškėmis — merginomis. Tai buvo ne teatras, bet realus žmogaus žudymas. Žinoma, vaikų susilaukti norėjusios moteriškės buvo labai neigiamai paveiktos čia pat vykdomų žmogžudysčių. Taip ir galima buvo tikėtis. Kiekviena, be išimties, mano pacientė neteko žado, matydama, kiek daug merginų ateina atsikratyti neštumo. Tos žmogžudės buvo pačioje jaunystėje. Jos buvo tipiškos amerikietės savo apsilviku, išvaizda ir apsiėjimu. Tuo tarpu mano pacientės visos troško priešingo dalyko: jos geidė pastoti šeimos gyvenimu gyvenamos. Jos visos stebėjosi, kaip tos žmogžudės, laukdamos aborto bendrajame laukiamajame, buvo ramios be rūpesčio — net savo kūdikį žudydamos jos nerodė jokio susijaudinimo. Galėtum, rodos, laukti vienos kitos jų ašarojančios, bet tokių nebuvo. Mano pacientės atstovavo gyvybę, o aborto laukiančios — mirtį. Gyvybei atstovaujančios buvo tiesiog iš galvos išėjusios, nesuprasdamos, kaip tos abortų „ant linijos laukiančios merginos galėjo būti tokios nežmoniškos. Kai kurios pacientės prisipažino, kad jos jaučiančios neapykantą savo širdyse toms, kurios norėjo atsikratyti to, ką jos norėjo įsigyti.

### IŠKYLA RIMTI GYVENIMO KLAUSIMAI

Praėjus pirmai neapykantos bangai, mano pacientės ėmė širdyje rūpintis tomis jaunomis neščiomis moteriškėmis. Jos ėmė klausinėti mane: „Kodėl tos jaunuolės pastoja, jei jos nenori turėti vaikų? — Argi jos tiek nesupranta kad jos pastos, jei lytiškai nesusitvarkys? — Ar jos nieko nežino apie apsaugojimą nuo pastojimo? — Kaip jos, taip inteligentiškai atrodančios, prisileidžia pastoti, nebūdamos ištekėjusios? —

Tokie klausimai mane apstulbino. Aš irgi ėmiau savęs klausiti, kodėl niekas nieko nedaro šitokiai padėčiai sutvarkyti. Ar AMA žino šitų merginų atsišėmimą? Ar šio krašto auklėtojai jaučia, kokia baisi sunkenybė gula ant šio krašto?

Tiesa, kad šiame krašte siaučia lytinio gyvenimo revoliucija. Vietoj, nuveikus jos buvimą, reikia žiūrėti realybei akysna ir imtis tokios veiklos, kuri įgalintų šiandieninį jaunuolį būti žmogumi. Juk tie jaunuoliai rytoj bus šio krašto vairuotojai. Ar dar ilgai mes snausime nieko reikiamo nesigriebdami?

IŠVADA. Pasakėlėm nieko gero neatsieksime. Visi turime imtis veiklos: turime patys sava veikla užimponuoti jaunuolį, paskatinti jį žmoniškoni veiklon. Reikia savo pavyzdžiu tiek daktarui, tiek kunigui ir visiems kitiems rodyti tikrą kelią jaunam mūsiškiui. Tik teigiama veikla, tik kūrybišku užsiėmimu, tik asmenybių brandumu mes užimsime jaunuolį — jam tiek nebus laiko pornografijai, dėl kurios daug kas šiuo metu aimanoja. Nuo aimanų prie darbų, neišskiriant nė vieno mūsiškio. Gana šiltose vietose sėdint ir senais niekais užsiimant mėginti vesti šiandieninį žmogų prie doros. Tokio dalyko dabar nė vienas nesitikim — tai jau senai užmestinas elgesys. Už tinkamų darbų mūsiškiui nesigriebiant, netrūks ateiti laikas, kada per negimusiu vaikų kaukoles nebus galima nė žingsnio žengti. Už tai visi ryžkimės aukotis gėriui darbais, ne liežuviais. Tokia mūsų veikla bus geriausias vaistas prieš tikrą žmogžudystę — abortus.

### ŠV. DVASIA IR BAŽNYČIA

Paskutiniame ML numeryje

Paskutinio ML numerio straipsnyje Se Sekminėms besiruošiant” rašėme, jog reikia jau pradėti ruošti Sekminėms, kad labiau pasidžiaugtume Šv. Dvasios stiprinamie ma dieviška meile ir josios vaisiais. Ši kartą rašome apie Šv. Dvasios veikimą Bažnyčioje.

Apie Šv. Dvasios veikimą Bažnyčioje II Visuotinis Bažnyčios susirinkimas Vatikane sako: „Sekminių dieną atsiųsta Šv. Dvasia, kad nuolat pašvęstų Bažnyčią... Ji yra gyvybės Dvasia, arba amžianajam gyvenimui trykstantis šaltinis. (Plg. Jo 4.14) Dvasia gyvena Bažnyčioje ir tikinčiųjų širdyse, kaip šventėve-

je (pat. I Kor. 3, 16; 6, 19), juose meldžiasi.

Taigi Šv. Dvasia yra gyvybės Dvasia arba Bažnyčios siela. Žmogaus kūne siela yra gyvybės ir veikimo svarbiausias veiksnys. Taip Šv. Dvasia Bažnyčioje yra tas veiksnys, kuris duoda jai gyvenimą ir palaiko jos veikimą. Ji vykdo Kristaus kūne, susidedančiame iš įvairių narių ir tarnybų, svarbiausias jo funkcijas: mokomąją, išgano mąją ir pašventinamąją.

Tai skelbia tas pats Vatikano susirinkimas:

Sv. Dvasia Bažnyčią veda į pilnutinę tiesą (plg. Jon. 16, 13), jungia į vieną Dievui tarnaujantį bendruomenę, moko ir tvarko įvairiomis hierarkijai ir charismatikams teikiamomis dovanomis, puošia savo vaisiais (plg. Efez. 4, 11-12). Evangelijos galia Ji Bažnyčią išlaiko jauną, be perstojo atnaujina ir veda į tobulą vienybę su Sužieduotiniu Kristumi.

Šv. Dvasia, savo veikimu, apaštalų ir jų įpėdinių vyskupų ir kunigų skelbiama Kristaus Evangelija padaro gyvu Dievo žodžiu, t. y. labai svarbiu, gyvybišku gyvenimo laiko žmonėms, nesančiu laimę ar nelaimę, išganyką ar prakeikimą. Ta krikščioniška tiesa jį saugo nuo klaidų (Prisiminkim popiežiaus ir Bažnyčios neklaidingumą tikėjimo ir doros dalykuose).

Tikėjimo dovana ir krikšto bei sutvirtinimo sakramentais ji gimdo Bažnyčiai vis naujus narius. Vesdama juos į tyrumą, meilę, tobulėjimą, šventumą, pašventintą visą tikinčiųjų bendruomenę, Bažnyčią ir jos atliekamas tarnybas. Bažnyčios hierarkijai — popiežiumi vyskupams, kunigams, teikiamomis dovanomis padeda gerai atlikti Dievo žodžio skelbėjų, malonių dalintojų ir ganytojų pareigas.

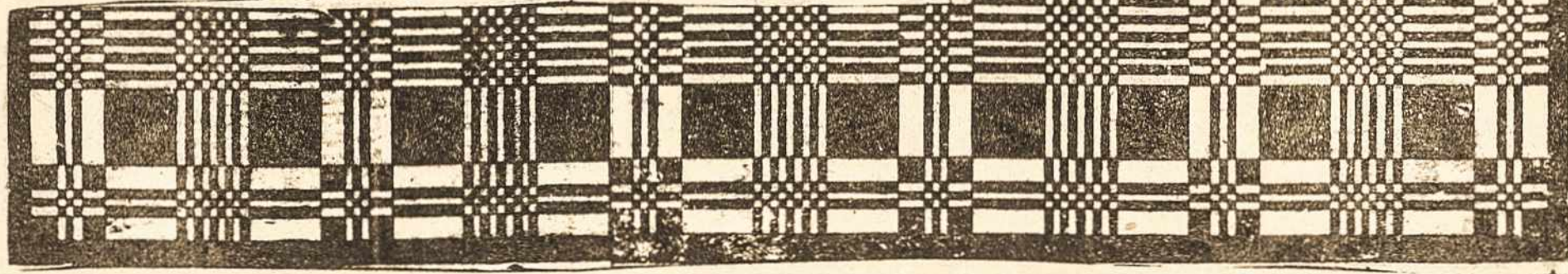
Šv. Dvasia veikia per charismatikus, tai yra per tikinčiuosius dvasiškius, vienuolius ir pasauliečius, duodama neįprastų dovanų, kaip kalbų, pranašystės, stebuklingų gydymų ir kitokių. Ypač gausiai davė jų pirmąstei Bažnyčiai. Bet nestokavo jų ir vėliau. Prisiminkime nuostabų veikimą šv. Benedikto, Pranciškaus Asižiečio, Dominiko, Ignaco, Jono Bosco ir kitų. Ir mūsų laikais ji gausiai teikia malonės dovanų, kaip tai liūdi ja įvairūs religiniai sąjūdžiai ir II Vatikano sukeltas Bažnyčios atsinaujinimas.

Tarp šių sąjūdžių paminėtinas katalikų sekmininkų sąjūdis. Jį pradėjo Š. Amerikos katalikai studentai. Vėliau išsiplėtė į kitų tikinčiųjų būrelius visoje Amerikoje, Europoje, Afrikoje, Azijoje. Yra keletas tokių grupių ir Brazilijoje. Sekmininkų tarpe pasitaiko tokių pat charismų apreiškimai, kaip pirmųjų krikščionių bendruomenėse.

Žmogaus kūno pajėgumas priklauso nuo jo paskirų narių ir organų sveikatos ir gero veikimo. Ir



# JAUNYSTES AIDAS

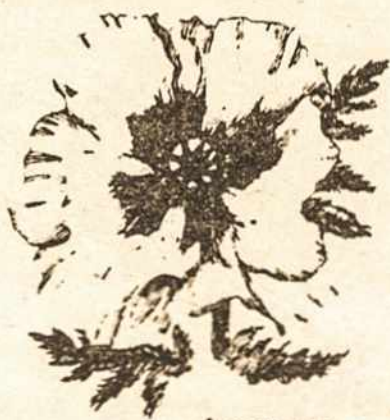


## LIETUVOS GĖLĖS:

Pažinkime jas ir išmokime jų vardus.



Gladiolai, kardeliai.



Aguona.



Bijūnas.



Gludučiai, pakalnutės, konvalijos.



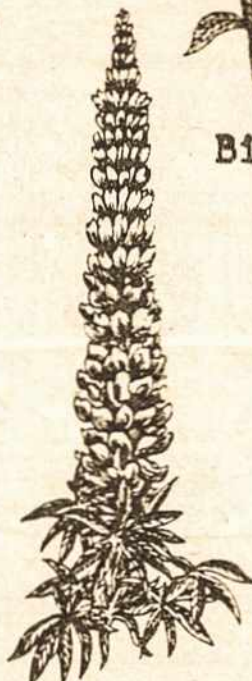
Marcizai.



Tulpė.



Katilėliai, kankalėliai, varpeliai.



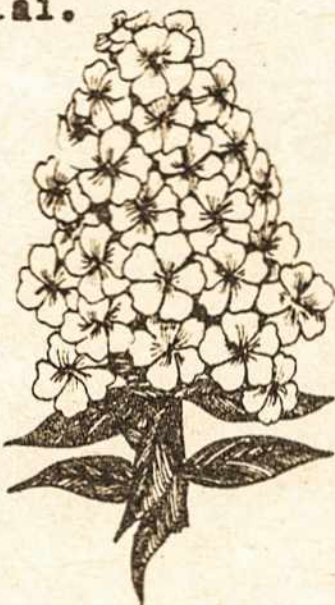
Lubinas.



Chrizontema.



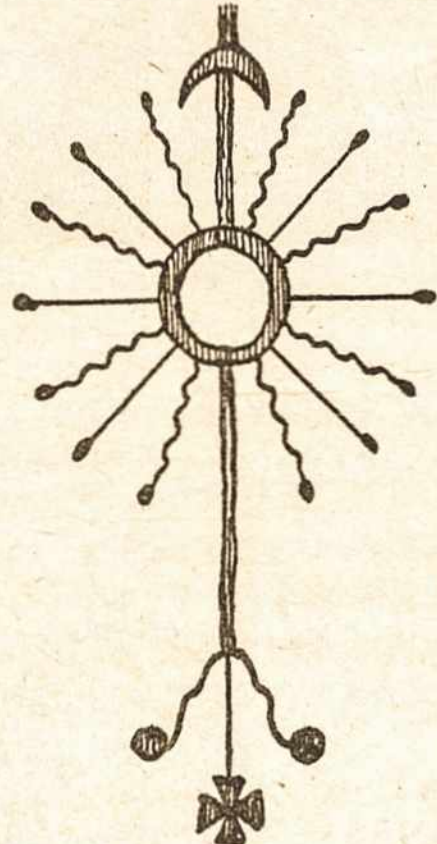
Vilkdalgis, kalavijas.



Alyva.



Fuksija.



Burbuliai, bumbelai.

Floksas, liepsna.



Lelijos.

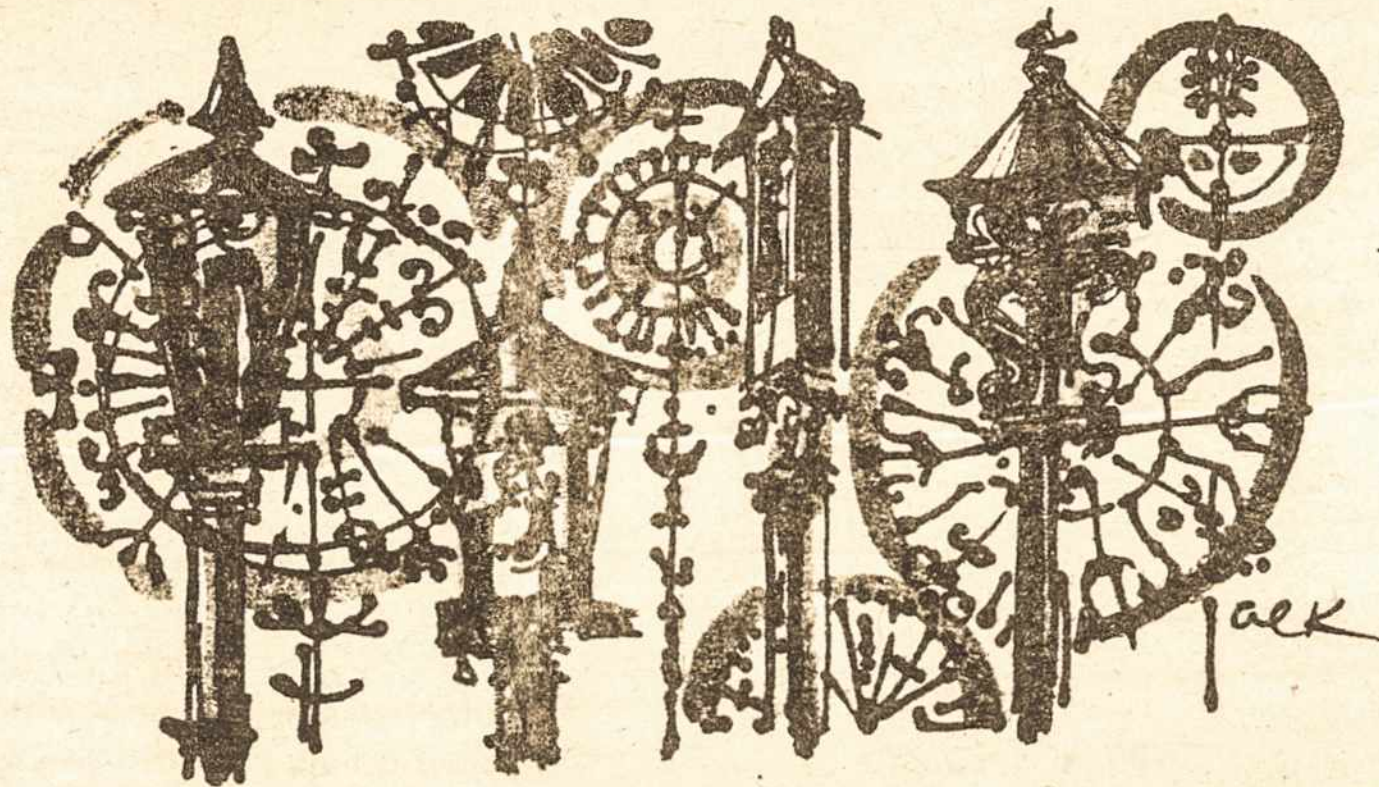
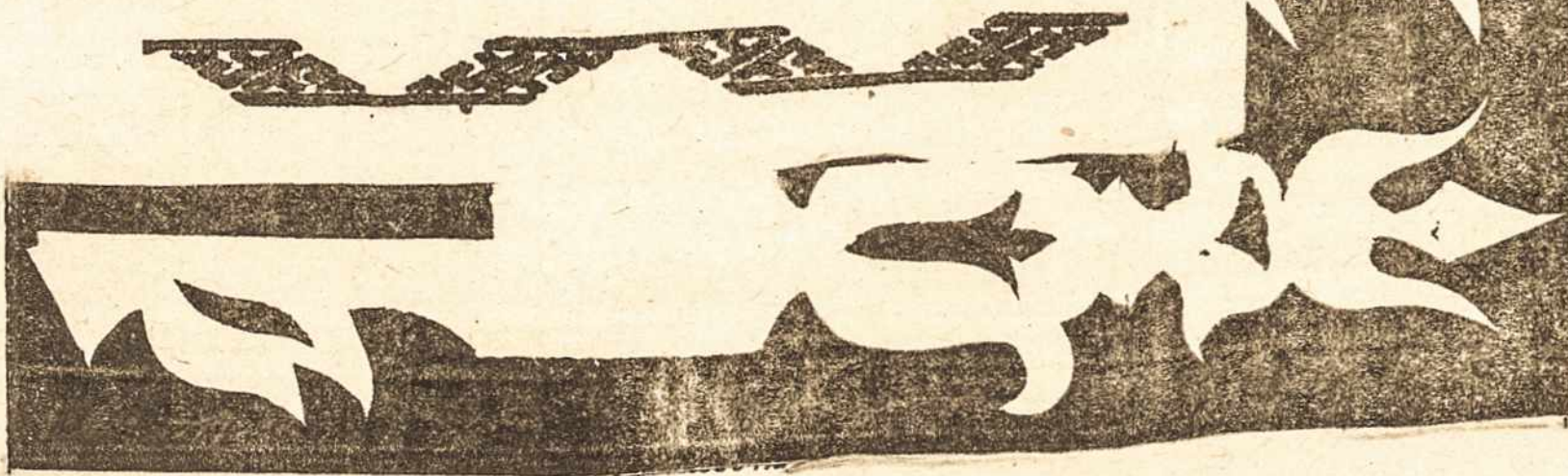


Pentinius.





# Mūsų Lietuva Mažiesiems



## BALTIJOS JŪRA

Baltijos jūra pasaulyj gražiausia -  
lietuvio širdžiai už viską brangiausia.  
Kas tavęs netekęs nesisieloja,  
tas Judo grašį širdyj nešioja.

Šiandieną galiūnai nedrįsta sakyti,  
kodėl vaikai tavo liko išblaškyti.

Tu girdi aplinkui tik skaudžiai rauda,  
kai tavo vaikų pančiai žvanga.  
Tu viena pasaulyj gal besupranti  
kodėl negrįžta mums laisvė brangi.

Tavo krantus bangos drėkina,  
iš kapų didvyrius prikelt mėgina.  
Į Dievą Perkūną tikėt nenustojai,  
nes Lietuvos galybę jų laikais regėjai.

Tu klausi Kęstučio, kurs už laisvę kovojo,  
klausi, kur Birutė, tavo dukra tikroji.  
Klausi, kur dingę jų pulkai šarvaoti,  
kodėl negrįžta už laisvę kovoti.

Prieblandoj, kai rūkas ant bangų pakyla,  
kaip smilkalas šventas į dangų kyla.  
Protėvių vėlės tarp savęs kalbas,  
vėl po senovei kardus galanda.

Liko tau mielas tik dvasių pasaulis,  
su jom ieškai kelio į Tėvynės laisvę.  
Vytauto dvasia iš Trakų žiūri -  
įvykdys priesaiką, duotą prie Juodųjų jūrų.

A. Bražinskas



Ir dievams gyventi paskirtas.  
Gediminui kartą teko,  
Kaip sena legenda sako,  
Kal birželio vėjai pūtė,  
Tam krašte medžioklėj būti.

## IRUTĖ ir KĖSTUTIS

D. BASTYS





# Literatūra ~ Dailė ~ Mokslas

## STUDIJA APIE LIETUVOS ŠVIETIMĄ

STEPAS VYKINTAS

Dr. Antanas Rukša (73 m.) yra žinomas kaip mokslininkas, klasikinės filologijos specialistas, pedagogas, vertėjas. Nemaža metų jis yra buvęs įvairių gimnazijų mokytojas, direktorius, universiteto profesorius. Todėl švietimas jam yra artima ir miela sritis. Nenuostabu, kad praeitą vasarą susilaukėme jo studijos apie Lietuvos švietimą, kuri kukliai pavadinta "Kai kurios šių dienų Lietuvos švietimo problemos". Šia tema 1972 m. Stutgartėje jis laikė paskaitą "Lietuviškųjų Studijų" savaitės klausytojams, o vėliau, ją papildęs, atidavė "Europos Lietuviai" išspausdinti. Taigi, ši studija yra atspaudas iš "Europos Lietuvos" 1972 m. nr. 40-50 ir 1973 m. nr. 1-6.

Šioje studijoje autorius nagrinėja tris šių dienų Lietuvos švietimo problemas: Lietuvos gyventojų išsimokslinimo atsilikimą, lenkiškų mokyklų Vilniaus krašto ir rusifikacijos klausimus.

Kalbėdamas apie švietimą, jis naudoja sovietinę statistiką, kuri, mano nuomone, nevisuomet yra patikima. Pagal šią statistiką iš 1000 (10 metų ir vyresnių) gyventojų su baigtu ir nebaigtu aukštuoju mokslu 1959 m. Lietuvoje buvo 232, S. Sąjungos vidurkis - 361 (atsilikta 129), 1970 m. Lietuvoje - 382 asmenys, sovietinis vidurkis - 482 (atsilikta 101), Gruzijoje - 564, Latvijoje 517, Armėnijoje - 516 ir Estijoje - 500. Iš 10.000 gyventojų studentų Lietuvoje 1968-69 m. buvo 176, Armėnijoje - 209, Rusijoje - 202, Turkmenijoje - 125. Taigi, Lietuva akademinio mokslo srityje užima 6 vietą. Iš 10.000 gyv. specialiųjų vidurinių mokyklų moksleivių Lietuvoje buvo 205, Rusijoje - 196, Gruzijoje - 105. Lietuva šioje mokslo srityje užima pirmąją vietą. Ir iš 1.000 gyventojų bendrojo lavinimo mokyklų mokinių Lietuvoje buvo 182, Azarbeidžane - 260, Uzbekijoje - 249, Rusijoje - 201, Latvijoje

- 148. Lietuva čia užima 12 vietą, o Ukraina, Estija ir Latvija - paskutines vietas.

Darydamas išvadą, autorius pažymi, jog "Lietuvos švietimo atsilikimo priežastys glūdi ne tiek šių dienų švietimo sąlygose, kiek tolesnėje ar artimesnėje praeityje". Pradedant 1940 ar net ir 1939 m. pabaiga, Lietuva yra išgyvenusi tris okupacijas, du karus, genocidą, masinius trėmimus et. Vien tik per pirmąjį Lietuvos gyventojų trėmimą buvo ištrėmti 1089 mokytojai. O kiek jų dar ištrėmė per gaušybę kitų trėmimų.

Autorius nagrinėja ir carinės Rusijos padarytas skriaudas Lietuvai švietimo srityje. "Carinė rusų valdžia ir švietimą Lietuvoje slopino daug griežčiau, negu Latvijoje ar Estijoje" - teisingai pabrėžia. 1832 m. rusų valdžia uždarė Vilniaus uolą, o vėliau ir likusias aukštąsias mokyklas, uždraudė lietuvių spaudą lotyniškais rašmenimis, trėmė lietuvius mokytojus iš Lietuvos.

Toliau autorius pabrėžia jog "lyginant su Latvija ir Estija, Lietuvos gyventojų išsilavinimo rodiklį dar žy-

miai sumažino žydų tautybės gyventojų genocidas ir teritoriniai Antrojo Pasaulinio karo meta pasikeitimai". Lietuvoje 1923-39 m. žydų buvo tarp 7 ir 8 procentų. Dabar jų beliko 0,8%. Lietuvos žydai, kaip miesto gyventojai, labiausiai naudojo mūsų mokyklomis: 1922 m. Kaune buvo 41,8% žydų studentų! Latvijoje 1935 m. buvo 4,8%, o 1970 m. - 1,6%, o Estijoje visą laiką tebuvo vos 0,3% žydų.

Lietuvos gyventojų pasikeitimas karo metu taip pat paveikė švietimą. Klaipešos krašto gyventojų dauguma išsikėlė į Vokietiją, Vilniaus krašto gyventojai, kurie orientavosi į Varšuvą, persikėlė į Lenkiją.

Labiausiai Lietuvos gyventojai nukentėjo dėl bolševikinio ir nacinio genocido. Pagal K. Pakštą visų genocidų (nacių ir rusų) per 20 m. (1939-59) padaryti Lietuvai nuostoliai siekia 1.239.000 gyventojų. Pagal P. Zundę - 1941-59 m. Lietuva neteko 1.090.000 gyventojų.

Galutinė autoriaus išvada: "Lietuvos gyventojų išsimokslinimo vidurkis atsilikęs daugiausia dėl dviejų pagrindinių priežasčių: dėl kultūrinio Lietuvos atsilikimo paveldėto iš carinės Rusijos valdymo laikų, ir dėl Lietuvos gyventojų sudėties pasikeitimo ryšium su Antrojo Pasaulinio karo ir pokario įvykiais, kai Lietuva neteko vieno milijono labiausiai išsimokslinusių gyventojų dalies ir gavo pusę milijono labai žemo išsimokslinimo vilniečių gyventojų pakaitalą".

1952 m. Komunistų partija Vilniuje ėmė leisti lenkų kalba dienraštį, o vėliau ėmė steigti Vilniaus krašte lenkų mokyklas. 1967 m. Lietuvoje buvo 200 lenkiškų mokyklų. Tai greičiausiai Maskvos taktika pagal dėsni: divide et impera" (skaldyk ir valdyk).

Paskutiniame studijos skyriuje autorius gvildena rusifikacinės indoktrinacijos ir

Pabaiga 8 psl.

## VERGIJOS KRYZKELIUOSE

(Tęsa iš praeito Nr.)

Stefanija Rūkienė

### PIRMOJI MIRTIS

Darbas darbą veja. Darbuose nėra nuoseklumo, nes stinga arklių, darbo įrankių, ūkio padargų ir darbo rankų. Dažnai vienas darbas dar nebaigtas, bet ir kito jau negalima atidėti.

Dar nebaigus rugių kultūrai, dalį darbininkų perkėlė kviečių pjauti. Arti kaimo buvo didelis vasarinių kviečių laukas. Taip ir aš nors kartą patekau dirbti arčiau kaimo. Dabar galėsiu kaime nakvoti.

Eidama per kaimą sutikau Valerija S. Ji man pasakojo, kad Tamošaukai gyvena raštinės namelyje ir jų vienturtis sūnelis jau guli mirties patale. Kelionėje susirgo ir neatsigavo. Akušerė Jasinskienė gūdė berniuką kaip įmanydama, bet niekas nepadėjo, nes nėra vaistų, nėra dietinio maisto ir kaime negalima gauti pieno lašelio. Tamošaukienė visą kaimą išbėgiojo ir niekur negavo saujos ryžių. Rusai stebisi ir juokiasi, kad mes visokių nesamonių prasimanome. Tokio maisto niekas iš jų nepasigenda ir apie jį negalvoja. Visų vaikai auga patvoryje ir tėvai džiaugiasi, kad būtų tik duonos pluta ar bulvė. Silpnesnieji miršta, o stipresni ir atsparesni išauga. Taip Sibiro gyvenimas ir padaro atranką.

Jasinskienė turėjo iš Lietuvos atsivežusi kamparo, tai kelias dienas dar palaike berniuko širdį, bet vaikas vistiek mirė.

Prie berniuko mirties buvo Jasinskienė, Valerija S. ir vaiko motina. Berniukui mirus kraujais pasruvo Valerijos širdis. Vaiko motinos skausmas buvo ir jos skausmas, nes ir ji turėjo du sūnelius, Vytautą ir Anatolijų. Kas dabar atspės rytojų? Gal giltinė netrukus pasuks į jos šeimą ir savo auka pasirinks jos berniukos. Piktumas ją apakino. Ji pagriebė nuo raštinės sienos Stalinio paveikslą, tren-

Tęsinys 8 psl.

### GELEŽIES DIRBINIAI LIETUVOJE

Pagal Lietuvoje skelbiamus davinius mažai rasta geležies dirbinių, senesnių negu 200 metų, bet antrame šimtmečiu po Kr. baltų gentys Lietuvos ir Latvijos teritorijoje plačiai naudoja geležies dirbinius, jų pačių gamintus.

Gali būti, kad to meno išmoko iš rytinių kaimynų baltų, kurie jau pustūkstantmetį prieš tai gamino geležies dirbinius maždaug dabartinėje Gudijoje. Lydinimo krosnelių rasta Aukštadvario piliakalnyje prie Trakų, Paplinio (Telšių apylinkės), Lavariškių ir Nemėnėnės (Vilniaus apylinkės) piliakalniuose, o Latvijoje kalvių įrankių ir įrengimų.

Pirmajame tūkstantmetyje po Kr. jau gaminami gryo plieno dirbiniai, II-XII amžiais virino dvi ar tris skirtingų metalų juostas dalgiams, ietgaliams, peiliams ir kalavijams, kol IX-XIII a. atsiranda paprastesni ir pigesni būdai plieno gaminiams dirbti.



JUOZAS KRALIKAUSKAS

• Tautvila. Juozas Kralikauskas. Istorinis romanas, 205 psl. Kaina 4 dol. Apilankas Ados Korsakaitės-Sutkienės. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas.



## VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

Iš 7 pusl.

kė, žemėn ir sutrypė kojomis, nes ji buvo vyriausias mūsų ištrėmimo kaltininkas.

Gūdžiai suskambėjo stiklas, o Valerija graudžiai pravirko. Asloje pasipylusios stiklo šukės ir paveikslo skuteliai gražino tikrovėn ir visos trys persigando. Išgasčio ir baimės pilnomis akimis apsidairė. Ačiū Dievui, kad nebuvo nė vieno ruso. Greičiausiai surinko šukeles, o popierinį Staliną sugedino. Tvarka tuojau buvo atstatyta, bet vieta sienoje liko tuščia. Jasinakienė tuojau pasisiūlė atnešti kitą paveikslą, kurį ji matė pas Nataša, ir pakabinti sienoje. Vaikų lopšelio vedėja ne visus „šventųjų“ paveikslus iškabino savo ištaigoje, nes pristigo ant sienų vietos. Dėl stiklo kaip nors bus galima išsisukti. Tas įvykis pasibaigė laimingai ir niekas anos scenos nesužinojo.

Rytojaus dieną prašėmės, kad leistu mus palaidoti pirmąjį čia mirusį tremtinėlį. Neleido.

Nuėjome į darbą. Piauna kviečius, o mes sekdamos paskui mašiną rišame. Dirbame, bet širdis verda pykčiu ir neapykanta. Pas komunistus žmoniškumo nė trupėnėlio. Nors mirčiai, kuiros ir jie neišvengs, nusilekntų ir pagerbtų ankstyta nekalto berniuko auką. Matyti, jiems malonu, kad taiga ne tik rusų, bet ir lietuvių kaulais bus nuklota. Mano darbo varšnos susisiekiama su Julės V. Subėgame minutėlei pasitarti. Ji irgi labai pyksta, kad neleido į laidotuves. Užkrovė jie mums jaučio jūngą ir turime jį vilkti, net ir būtiniausiam reikalui esant negalima pasitraukti nuo mus rišančio saito.

Bus daugiau

# JUOZAS ŠVAISTAS SUGRĮŽTA

JURGIS GLIAUDA

Nidos knygų klubo leidykla pasiekė išpūdingo savo leidinių numerio. Devyniasdešimtoji Nidos knyga -- Juozo Švaisto novelių rinkinys Karnavalo Aikštėje.

Per šešiasdešimt metų Švaistas davė mūsų literatūrai romanų, novelių, memuarų, vertimų, studijinių darbų. Jis rašė ir vaikams. Kelios literatūrinės premijos uždėjo laurus ant jo vėšlios, atkaklios, dabar jau apyžilės ševelidros. Jo kūrinų siužetai labai įvairūs.

Realistinis Švaisto vaizdavimo metodas turi didelius nuotaikos įvairavimus. Tas kolorito kintamumas ir darnus kolorito sutāpimas su siužetu yra ryški literatūri-

nė autoriaus uorybė. Tai yra tas išvalgos subtilumas, kuris yra novelės dvasia.



Naujame novelių rinkinyje mes sutinkame brandų, tradicinį Švaistą -- labai pastabų, bet žinantį ribas detalizacijoje; nuširdų, bet nuosaikiai skeptišką; išradingą, bet be noro imponuoti išradingumu ir, pagaliau šiltai ironišką, atlaidų ir kai kur (tai nekasdieniška literatūroje) makabriškai linksmą (šio rinkinio novelėje Chaoso simfonija).

Rinkinyje tilpę dalykai priskirtini novelių žanrui tikrai labai liberališkai novelės sąvoką ir jos klasikinę struktūrą praplėtus. Priartėjimas prie tradicinės noveliškos atmazgos Švaisto visai neįaudina. Jo novelėje galima atžymėti keletą "punch line", ir tos staigmenos susidaro dėl siužeto ir jo finalo,

bet dėl pačių personazų noveliškumo. Personazas išengia į puslapį ir savo buvimu, savo santykiu su aplinka, sukuria tam tikrą novelišką atmosferą.

Šitą kolorito ryšį su siužeto itin vaizdžiai galima susekti palyginus dvi šiame rinkinyje pagrečiui sudėtas novelės: Ragana iš Žeberkės tynės ir Šviėsiaplaukė Carmen. Svajingai - graudi, nostalgiska nuotaika pirmosios novelės (Ragana...) kontrastuoja su sarkastišku antrosios novelės (Carmen) koloritu.

Rinkinyje yra vienuolika novelių ir vienas šešiasdešimties vaizdelis. Visi dalykai harmoningai balansuoti savo dydžiu. Anksčiau, vienas kitas, išmėtyti periodikoje, sujungti dabar į visumą, kūriniai sudarė 284 puslapių tomelį. Pavadinimai: Moteris karnavalo aikštėje, Ragana iš Žeberkės tynės, Šviėsiaplaukė Carmen, Saulėtos sutemos, Visai rimtai, O mes vis tolsta, Buvo šventės, Netikėtas poilsis, Naktis prie ligo, Chaoso simfonija ir Vakaras taigoj. Sugrįžęs, sustojęs karnavalo aikštėj, Švaistas atnešė gyvenimo karnavalo bildesį ir jautrius to bildesio komponentus: čia vos sugaunamą sentimentalumą, ten skaudoką nostalgiją ir visumoje gerai gyvenimą žinancio visatleidžiantį didelio rašytojo šypsni.

## MYKOLAS VAITKUS

## NUTILO VIEVERSĖLIS

*Dangun nebkyla vieversėlis  
čiurlenti perlų dainele;  
nebyra jo sidabro trėlės  
mėlynėje srove kuklia;  
atskrido su miglom, su vėjais  
nelaukiamas žvarbus rugsėjis;  
atvėso žemė ir vanduo;  
dangus nuliūdęs apsintaukė;  
dausosna paukščių voros traukia —  
sudievil Jau gilus ruduo.*

*O būdavo, vos dingus žiemai,  
bešvintant, amžinai jauna  
vėl liejas, mirksi vargo kiemui  
karoliats vieversio daina,  
tokia sava ir paprastutė,  
kaip oras, vėjas ir saulutė,  
o stebuklingai įvairi:  
ji žvilga, žydi, perlais byra,  
mėlynėn kyla, žemėn svyra,  
tyra krikštoliškai tauri.*

*Tarytumei gairus varpelis  
gamtos bažnyčioje Mišias,  
lydėjo ji iš Dievo valios  
vargdienio darbus ir dienas.  
Ir buvo oras garso pilnas —  
tai Sanctus Sanctus tonai kilnūs,  
tyros širdies kukli malda —  
ir gera buvo jo klausyti...  
O, dar giedok, giedok, paukštyte,  
ir nenutilki niekada!...*

*Plastėjo jis, gyvybės krislas,  
šviesoj pakibęs mėlynoj;  
jo džiaugsmas tvino tavo gyslose,  
o tavo siela — jo dainoj;  
ir spinduliai garsais virpėjo,  
o jo daina žvaigždėlėm skriejo,  
ir saulėj dingo vieversys;  
ir kažkas aida, skamba šviestai...  
Ir tu grožies, grožies, stebiesi  
ir nebžinai, ar ji, ar jis...*

*O nūn? Tylu bažnyčioj, tuščia;  
užgeso skambėsio daina;  
šalta erdvė sustingo rūščiai;  
užtemo lempa amžina;  
gyva širdis plastėjus liovės,  
ore maldos nutilo srovės,  
lig vėl išauš pavasaris —  
ir bokšte atsilieps signorius,  
ir Dievo sužibės altorius —  
ir vėl garsų malda pražys...*

## LIETUVOS ŠVIETIMAS

Iš 7 pusl

jos paveikumo klausimą. Jis čia pažymi, kad "šių dienų Lietuvos švietimo gaires diktuoja Sovietų Rusijos valdžia, kuri tęsia imperialistinę ir nacionalistinę carinės Rusijos politiką. Imperialistiniams ir asimiliaciniams carinės Rusijos tikslams tarnavo trys... priemonės: autokratija, stačiatikybė ir tautybė. Carinę autokratiją dabar atstoja proletariato diktatūra, stačiatikybė -- ateizmas, tautybės, arba nacionalizmo principą -- proletarinis internacionalizmas, kurio vardu skiepijama vadinamoji "tautų draugystė", ypač meilės jausmai rusui, "vyresniajam broliui".

## Nežiūrint didžiausių

Maskvos bolševikų pastangų surusinti Lietuvą, anoi autorius, Lietuva yra atspari prieš okupantą ir tęsia mūsų tautos atgimimą, pradėtą antroje XIX amžiaus pusėje.

Ši dr. A. Rukšos studija yra parašyta su dideliu moksliniu kruopštumu ir objektyvumu. Su ja pravartu susipažinti ne tik švietimo darbuotojams, bet ir kiekvienam lietuviui, kuris domisi dabartinės Lietuvos problemomis. Tik gaila, kad šios studijos, tur būt, labai mažas egzempliorių skaičius "Nidos" atspausdintas ir nežinia, kur ją galima gauti ir kiek ji kainuoja. Studija yra nedidelio formato 75 puslapių. Išleidimas gana kuklus -- tremtiniškas. Dirva



# MŪSŲ ŽINIOS

## MŪSŲ VIEŠNIOS



Iš šalių dvi sesutės Dainora ir Gabija Juozapavičiūtės, o viduryje Laima Gustaitytė, aprašyta paskutinismė numeryje

**Gabija** baigė balandžio mėnesį Toronto Universitete psichologijos fakultetą. Specializavosi socialinėje administracijoje. Nors žada dar toliau gilinti savo studijas, bet jau gavo darbą valdžios įstaigoje su jaunuimu.

Studijuodama, visą laiką buvo uoli ateitininkė. Dvejis metus buvus Moksleivių Ateitininkų Centro valdyboje. Rašė kat.jaunimo žurnalui ATEITIS. Bet pati prisipažįsta daugiausiai darbo įdėjusi į jaunimo stovyklas. Kiekvieną vasarą, pasibaigus vienai stovyklai, keliavo kiton, padėti jas tvarkyti, pravesti ir planuoti programas ir tt. Jos talka visur labai pageidaujama. Būt malonu, jei galėtų padėti kitą metų suorganizuoti būsimąją jaunimo Kōngreso stovyklą.

Studijavo, veikė ateitininkuose, ir dar rado laiko dainuoti Hamiltono liet.parapijos chore. Dabar dar priklauso BALŲ klubui, kur irgi jai netrūksta darbo.

Gabija labai mėgsta keliauti. Paklausta, ką norėtų daryt ateityje, nė kiek nedelsdama atsakė: „keliauti po visą pasaulį“. Deja, darbas pririš ją Toronte prie ne visai normalaus jaunimo, kuriam ji rūpinsis padėti susivokti normalia-me žmonių gyvenime.

### ŠVENTOJI DVASIA. Iš 4 psl.

Kristaus pasiaptingojo Kūno-Bažnyčios pajėgumas, veikimas, šventumas priklauso nuo paskirų narių ir tikinčiųjų sambūrių gerumo, šventumo ir veikimo. Kiek gali padaryti gero Šv. Dvasios skatinamas net vienas kunigas vienas pasaulietis, viena draugija kurioje nors parapijoje.

Užtat labai reikia kiekvienam tikinčiajam prašyti sau ir Bažnyčiai Šv. Dvasios ir bendravimo su jos dovanomis. Tesuteikia ji mums būti dvasiškai sveikiems, išmintingiems, sekantiems šventumo ir vienybės, degti uolia Dievo, artimo ir Bažnyčios meile, suprasti dabar vykstantį didelį Bažnyčios atsinaujinimą ir gyviau jame dalyvauti.

P.D.

**Dainora** irgi baigė Toronto universiteto geografijos fakultetą, magistrės laipsniu. Jos specialybė tai miestų geografija arba miestų planavimas. Be abejo toje srityje ji ir įsidarbina.

Dainora irgi uoli ateitininkė. Įeina at-kų valdybon. Yra sekminga ateitininkų stovyklų vadovė tiek Kanadoje, tiek Š.Amerikoje. Buvo darbšti ATEITIES žurnalo kolektyvo redakcijoje, rašydama straipsnelius ir pasakas. Šiuo metu padeda kurti Pasaulio Liet.Jaunimo Sąjungos padalinį Kanadoje.

Šitoks studijuojančių mergaičių veiklumas liudija, kad jos turi būt (ir tikrai yra) linksmos, judrios, ne savanaudės, kitų ir ypač lietuviškojo jaunimo reikalams atviros ir jautrios mergaitės.

Pasikeitė viešnių gyvenamoji vieta. Tuo tarpu jos apsigyveno pas pp Čiuvinskus. Telefonas 63-52-69. Kadangi viešnios šią savaitę nemažai keliaus, tai visas informacijas apie jas mielai suteiks pp. Čiuvinskai.

### CURITIBA, PARANA

T.J.Bružikas Paranos sostinėje kasmet aplankydavo virš 30 lietuvių šeimų. Paskutinį kartą čia būdamas 1970 metų pavasarį laikė ir pamaldas lietuviams. Kadangi j Curitiba „M.Lietuvos“ eina vos keletas numerių, nedaug kas žinojo, kodėl jis nebeatvyksta. Ne viena šeima sakė, kad būtų išsilaikę lietuvių tarpusavio ryšiai ir likę daugiau lietuviškumo, jei būt buvę iš pat pradžių lankomos šeimos. Bet iki T. Bružiko (ir T.Dauginčio) lankymosi pradžios prieš maždaug 10-12 metų, Curitibas kaip ir daugelio kitų tolimesniųjų vietovių lietuviai neturėjo kuo remtis.

Curitiboje daugiau kaip pusę šeimų gyvena Bigorilho baire, miesto šiaurės vakaruose, prie kelio į Campo Largo. Dar kelios šeimos yra Bom Retire, kitas būrelis Baire Cajurú ir dar pavieniai išsibarsčiusių. Jei šeima mišri, tai dažniausiai

Tęsinys 10 psl.

## TAVO ILGESIO DAINA

K Kaip liečia mūsų širdį tavo dainos,  
L Lakstančios po tėviškės laukus...  
E Erdvių beribėse mūsų mintys skraido,  
M Maž ras tarp debesų senolui aidus  
E Einam, Drauge, pasigėrėti sapnu  
N Niekados neužmiršamos gamtos –  
S Saulėtom pievom, rasotais beržais,  
A Auksuotūsniugu dažyta aušra –  
S Svajonė viena... viskas taip toli!..

J Jei mums nelemta grįžti vėl tenai,  
U Upelių vingiais aplankyti savus,  
R Reikia nors malda prisimint laikus...  
A Apie kuriuos rašai ilgesinga daina.

S.Paulo, 1974 m.gegužė.

Bronė Kemeklytė-Merani.

## LANKĖSI SALEZIEČIŲ GENEROLAS

Gegužės 8 - 11 dienomis Sanpaulė lankėsi saleziečių Generolas, kun, Luigi Ricceri, iš kurio prieš 4 metus prel. P. Ragažinskas gavo sutikimą lietuviams saleziečiams atvykti į V. Zeliną.

Turėjęs ilgus pasitarimus su P. Amerikos Atlanto pakraščio šalių saleziečių provinciolais Buenos Airėse, trumpai susitiko su Sanpaulo provincijos saleziečiais bei seselėm (saleziečiai Brazilijoje turi 6 provincijas su 149 veiklos centrais; panašiai darbuojasi ir seselės salezietės, Marijos Krikščionių Pagalbininkės Dukters).

Kun. Ricceri pasirodė gana informuotas ir apie lietuvių saleziečių padėti Sanpaulė. Jis skatino galimai greičiau išspręsti iškilusias problemas, kad neturėtų per daug nekentėti pastoracinis darbas.

## SKAITYTOJAI PASISAKO

Už šiame skyriuje dedamų laiškų mintis, žodžius ir faktus atsakomingi yra jų rašytojai. Red.

Gerbiamasis ML Redaktorium,

Malonėkit įdėt savo redaguojamam laikraštyje mūsų paaiškinimus.

Iš anksto dėkojame,

Saleziečiai.

PRIEKAIŠTAS SALEZIEČIAMS

„Lietuviai kunigai saleziečiai siekia, kad Zelinis lietuvių nuosavybė tektų jų Ordino, o jei ne, tai bent S. Paulo kurijos pilnon administracijon“ (M.Lietuva, 1974.IV.18, Nr. 16).

„Saleziečiai vienuoliai, atsikraustę į V.Zeliną, nenuilstamai rauna iš lietuvių rankų tą pačią bažnyčią, kurią jos statytojai neapsakomu triūsu ir vietos gyventojų pagalba yra pastatę“ („Žodis“, 1973.II.20, Nr.1.)

Nebus pro šalį gerb. Skaitytojui nors vieną kartą blaiviai pažvelgti čia cituotam užmetimui į akis. Koks yra jo pagrindas, priežastis ir teisybė?

Neužtenka pasikviesti žmonių į talką. Būtinai reikia dar abipusiai susitarti dėl darbo sąlygų, ypač kada veikėjai priklauso kokiam platesnei institucijai, kuri turi teisę žinoti, kokiu būdu ji, per savo narius, išipareigoja. Tada labai teisingai pažymi prelato Pijaus laiško žodžiai: „Dėl sąlygų susitarsime“.

KAS, SU KUO TARIASI?

„Tartis, bet su kuo? Kas yra parapijos Bažnyčios savininkas? Kam iš tiesų priklauso jos nuosavybė? „Šitokius klausimus pradėjo tuojau pat statytis vos Brazilijon atvykę saleziečiai.“

Užklausta vyskupijos kurija. Ji aiškiai pasisakė nesanti šios bažnyčios savininkė, ir parodė savo teisiniame arkyve esantį Claudio M.Soaresh žemės dovanavimo raštą, užvardintą LRK Šv. Juozapo Bendruomenėi“. Ten pat buvo ir tos Bendruomenės statutai, su visais tolydžio sekusiais atnaujinimais. Net 1940 metais, kada ark.Dom José Gaspar de Afonseca suteikė Zelinis bažnyčiai parapijos teises, nuosavybės klausimas liko nepaliestas ir viskas tęsėsi kaip buvę lietuvių rankose. Arčiau betgi, susipažinus su Bendruomenės statutais, pasirodė, kad jie keliuose punktuose jau nebetiko šiems laikams ir reikalavo pakeitimų.

O pati Bendruomenė?

Ją įsteigė 1928 m. kun. J. Valaitis. Paskui

kun. B. Šugintas smarkiai ją išugdė ir buvo veikli iki maždaug 1950 metų. Tada ji apmirė, ar bent neteko veikimą irodančių dokumentų. Senujų narių beliko vos saujelė. Pirmininkas vis buvo prel. Pijus Ragažinskas.

Kas davė mintį atgavinti Bendruomenę?

Pirmoji atvykusių saleziečių mintis buvo atnaujinti Bendruomenę, kad su tvirtai stovinčiu savininku būtų galima tartis ir sudaryt net juridinę įsikūrimo bei veiklos sutartį. Pradėta kalbėtis su pirmininku. Bet prelatas Ragažinskas kažkodėl manė, jog parankiausias kelias būtų perleisti parapijos nuosavybę kurijai, arba ir patiems saleziečiams, pirma gerai susitarus dėl lietuviškų teisių išlaikymo.

SALEZIEČIAI SU TOKIU PASIŪLYMU NESUTIKO, nes jei Bendruomenė yra savininkė, jos neatgavimus negalima nė kalbėti apie kokius perleidimus. Iš kitos pusės, kam atimti lietuviams teisę pasilaikyti savo bažnyčios nuosavybę?

Kad pajudintas reikalas nesustotų, saleziečiai pasiūkė S. Paulo saleziečių centrą aptarnaujantį advokatą. Jis kartu su esamais Bendruomenės nariais turėjo draugiškai pagngrinėti Bendruomenės nuostatų atnaujinimo bei saleziečių įsikūrimo reikalą. Advokatas, eidamas normaliu teisės keliu, kad kiekviena parapija priklauso arba vyskupijai, arba joje besidarbuojančiai vienuolijai, lietuvių padėties nesuprato, nieko naujo neįnešė, o tik viešai iškėlė tą pačią mintį kurią buvo pasiūlęs prelatas Ragažinskas ir tuo sukėlė nepasitenkinimą.

Atnaujinama Bendruomenė

Kunigai tikėjosi, kad sumanių žmonių diskusijomis bus prieita prie apsisprendimo atnaujinti Bendruomenę ir išspręsti tuo laiku kilusį klausimą, ką daryti su lietuviška nuosavybe, nustojus gyvuoti Bendruomenėi. Kadangi per keletą susirinkimų prie minėtų dalykų nei kiek nepriartėta, tai saleziečiai atleido advokatą ir vėl pradėjo spausiti prelata Ragažinską. Prelatas vis dėsė. Tada pasigirdo kalbos, kad parapičiai atnaujinisą Bendruomenę patys vieni. Vieni ar nevieni, faktas yra tas, kad po kiek laiko buvo surašyti nauji statutai, sudarytas valdybos kandidatų sąrašas, 1972 m. rugsėjo 24 sušauktas visuotinis susirinkimas ir atkurta LRK Šv. Juozapo Bendruomenė, d. g. prelato A. Armino vadovybėje.

Pabaiga kitame numeryje



# MŪSŲ ŽINIOS

## IŠKILMINGAS MARIJOS PAGERBIMAS

Paskutinį gegužės sekmadienį – 26 dieną – lygiai 16 valandą bus iškilminga akademija gegužės mėnesio Karalienei Marijai pagerbti. Ta pačia proga prisiminsim ir heroiškas lietuves motinas.

## FEIJOADA

LK Bendruomenės choro feijoada nukelta iš birželio 9, kaip iki šiol skelbta, į birželio 16 dieną, 12.30 valandą.

Dalyvaudami ne tik galėsime smagiai praleisti sekmadienio popietę, bet ir prisidėsime prie vargony pataisymo.

Choro Valdyba

## ŠVENTKELIONĖ APARECIDA

Kelionė bus gegužės 19 dieną. Bilietus galima gauti pas visus Vyrių Brolijos valdybos narius V. Prudente, V. Zelina ir Casa Verde.

Kviečiame visus lietuvius katalikus dalyvauti ir pasimelsti prie Dievo Motinos už savo brangią Tėvynę, už ten persekiojamus brolius ir seses.

Šv. Juozapo Brolijos Valdyba.

## LIETUVIŲ SAJUNGA-ALIANÇA

Š.m. gegužės mėn 19 d., sekmadienį 13 valandą, ruošia PIETUS ir kviečia sąjungiečius dalyvauti skaitlingai.

Kaip visada, reikia iš anksto rezervuoti sau vietą pas Valdybos narius, arba telefonais: 93-54-70; 273-58-51; 92-33-09. Pietūs bus R. Lituânia, 67, Moóca.

Valdyba.

## MOTINOS DIENA ZELINOJE

Šiomet paminėta tik bažnyčioje šv. mišių pajavirinta auka. „Rutelė“ pagiedojo, Sandra Saldytė pasveikino visas motinas, aukojimui duoną vyną vandeni nešė vyriausia amžiumi mama su p. Satkūnu. Zizas ir L. Jodelytė atliko liturginius skaitymus.

## STIPENDIJŲ KOMISIJOS POSĖDIS

patikrino stipendininkų mokslo pažangą ir kaip jie vykdo savo įsipareigojimus lietuviškai veiklai. Kadangi posė-

dziui tik du pristatė reikalingus dokumentus, tai nutarta, neįteikusiems dokumentus per mėnesį, nutraukti stipendiją.

Nutarta artimai bendradarbiauti su BLB būsimu fondu, kad būtų galima sutelkti daugiau lėšų ir išjudinti tautiečius.

Kitas komisijos posėdis bus birželio 22 d. 10 v. ryto, Zelinės klebonijoje. Posėdis skiriamas patikrinti stipendininkų padėtį ir kokie yra rezultatai propagandos Brazilijos lietuvių tarpe.

## GALIT GAUTI PABAUDĄ

Labai svarbu žinoti visiems Brazilijoje gyvenantiems nepiliečiams

Liepos 2 d. pasibaigia laikas pakeisti senąjį MODELO 19 nauju. Už kiekvieną pavėluotą dieną reiks mokėti 10 kruzeirų pabaudos. Naują modelio 19 galima gauti Parque D. Pedro II rūmuose.

Pasakykit tai kiekvienam su tikram tautiečiui.

## CURITIBA, PARANA

Iš 9 psl.

susituokę su lenkų kilmės asmenimis. Jie yra matę liet. tautinių šokių S. Paulo televizijos perduodamose programose, teiraujasi apie lietuvių gyvenimą S. Paulyje ir kitur.

## Šeimų žinutės

Endrėkų šeimos čia gyvena 2 seserys ir du broliai, visi gimę Rokiškyje. Genovaitės Endrėlaitės Pauliko sūnus Gilson tarnauja Kariuomenėje Curitiboje, o vyresnysis Jerson Luiz jau atliko metų karinę tarnybą Brasilia mieste.

Duktė Gilsė Maria, baigus mokytojų kursą laimėjo šešerių metų anglų kalbos stipendiją ir tuo pačiu metu darbuojasi Swissair bendrovėje.

Beneditas Zumas kurį laiką lankė kunigų seminariją, persikėlė į Apucarana ir sukūrė šeimą.

Vaciaus ir Lindos Klimavičių duktė Jonita ištekėjo ir augina 2 vaiku.

Šio Mūsų Lietuvos numerio  
GARBĖS LEIDĖJAS

INDUSTRIALAS JONAS STUKAS  
gyvenąs Campo Largo, Parana, ir jau ne pirmą kartą gausiai paremiąs M. Lietuvą.  
Jam nuoširdžiausiai dėkoja

ML Administracija

Klimavičius, 30 metų dirbo geležies fabrike, kurio metalo dulkių pakenkė sveikatai. Kilęs iš Babilių kaimo netoli Kauno.

Jadvygos Vaškevičiūnės Lukienės augintinė Denisė, 12-os metų, labai gerai mokosi gimnazijoje.

## Sanpaulietis

Juliaus ir Onos Guigienės sūnus Romualdas jau trečius metus studijuoja veterinariją federaliniame universitete Curitiboje. Netrukus turės pasirinkti savo sritį – gyvulininkystės, naminių gyvulių sveikatos ar kitą. Kadangi kursas užtrunka iš viso tik ketveris metus jis yra labai suglaustas ir sunkus.

Romualdas gyvena vienam bute drauge su šešiais kitais veterinarijos studentais. Taip jiems yra lengviau įsigyti knygas (beveik visos ispanų kalba) ir samdyta šeimininkė paruošia valgius. Šalia brazilų yra studentų iš Guatemalos ir Costa Rica

Apie 90 nuošimčių veterinarijos studentų yra ūkininkų vaikai. Jie studijuoja trylikoje federalinių ir septyniuose privačiuose fakultetuose. Tik dešimta dalis ateina iš „scientifico“ ar kitų ne agronomijos mokyklų.

Apie pusę veterinarijų darbuojasi savuose ūkiuose, valdžiai, ar dėsto mokyklose. Todėl mažiau jų belieka visuomenei aptarnauti ir krašte trūksta virš 40 tūkstančių veterinarų. (Per metus baigia vet. mokyklas apie 1000.) Veterinaras uždirba tiek pat, ar net daugiau, kaip gydytojas ir greičiau atlieka vos kelių mėnesių praktiką.

Brazilijoje yra iš viso apie 600 milijonų galvijų ir kitų naminių gyvulių. Gyvulininkystėje kraštas

yra trečioje vietoje pasaulyje. Romualdas ir jo draugai apgailestauja, kad tiek mažai jaunimas žino apie veterinarijos gydytojo svarbą kraštui ir, tos profesijos galimybes. KITOS ŽINELĖS

Marytė Rutelionytė su vyru turi barą-krautuve C ajurū baire. Kadangi jie vieni seniausių tos apylinkės gyventojų (nuo 1928 metų) tai viena gatvė pavadinta a.a. V. R. Rutelionio vardu.

Jonas Aksamitas persikėlė iš Curitibos į Rio Preto do Sul, kur yra vieno fabriko vedėjas. Bronius Sedys perėmė savo tėvo vietą „Confeite“ fabrike, Bom Retire. Labai domisi lietuvišką plokštelių muzika Ona Petrylaitė-Natūkienė, kilusi iš Klaipėdos. Brazilijon atvyko po II pasaulinio karo.

## UŽSIMOKĖJO UŽ M. LIETUVĄ

Neringa Bačelis-Sacchi 40 kr.  
Pranas Alionis (tėvas) 70 kr. už 1973 ir 1974 metus.  
Gražvydas Bačelis 170 kr. (Garbės leidėjas)  
Jonas Stukas, Campo Largo, Paraná 300 (Garbės leidėjas).  
Visiems dėkoja Administracija.



**MŪSŲ MIRUSIEJI**  
Gegužės 6 d. mirė a. a.  
**LIUDVIKAS ŽALANDASKAS**  
71. m. amžiaus. Gyveno Zelinėje. Liko sūnus, mar-ti ir vaikaičiai.

## FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS. PARA HOMENS, SENHORAS E CRIANÇAS. MINI-SOMBRINHAS. TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual: 104.519.517

C. E. C. 60.882.999/001

R. Coelho Barradas, 104  
V. Prudente

Fones: 274-0677 - (Res. 274-1886)  
São Paulo

## MŪSŲ LIETUVA

NOSSA LITUÂNIA

Caixa Postal: 4421  
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável  
ANTÔNIO AQUINO  
Redator: Jonas Kidykas  
Administrador: P. Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 36 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 170 kr. Paskiro numerio kaina: 70 centavų. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr., pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekių rašyti „Pedro Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai grąžinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. L aikraštis spausdinamas antradienį. T odėl vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiams redakcijai įteiktini ne vėliau, kaip iki pirmadienio pietų.